

Verksamhetsrapport 1996/97

Innehåll:

Årsmötet 1996	Sid 1
Exkursioner säsongen 1996/97	Sid 2
Septemberekursion 1996	
Julexkursion 1996	
Påskexkursion 1997	
Bjäre Natur våren 1997	
Ny skötselplan för Hallands Väderö	Sid 3
Notiser från 1996/97	Sid 3

Årsmötet 1996

Det 54:e årsmötet hölls lördagen den 13 juli vid Sandhamn. Sommaren var sen. Blålockorna stod i knopp. Gulmåra och backtimjan blommade på marken. Vädret som passade utmärkt för årsmöte och exkursion med rumstemperatur ute, ett lätt molntäcke och en del solglimtar i kombination med måttlig vind. Bortåt 30 personer deltog i mötet.

Före möte redogjorde Jan Lannér för sitt omfattande examensarbete vid SLU, Institutionen för landskapsplanering i Alnarp. Det handlar om skogens förändringar på Hallands Väderö fram till 1913 och de bakomliggande orsakerna. Sällskapet har stöttat arbetet ekonomiskt. Enskilda medlemmar har bidragit med synpunkter och tips om källmaterial.

Lars Wiik hade undanbett sig omval och ersattes i styrelsen av Jan Lannér. Ett stort tack till Lars för hans fleråriga medverkan som bl a redaktör för Sällskapets Meddelanden. Välkommen i styrelsen Jan! Lars har arbetat och forskar vid Alnarp där Jan nu studerar. En kontinuitet upprätthålls på så sätt.

Även John Nygren hade undanbett sig omval. Han har varit sekreterare och trappat ner som suppleant. Som idéspruta, bildexpert och allmänt sakkunnig i väderöfrågor är han ovärderlig och vi hoppas på och räknar med hans fortsatta hjälp när det behövs. Suppleantplatsen efter John lämnades vakant. Styrelsen fick i uppdrag att i samråd med valberedningen utse en ledamot som kan fylla styrelsens behov av kompletterande kompetens. Det senaste året övertog John Nygren rollen som sammankallande i valberedningen efter Sven René. Till ny sammankallande i valberedningen utsåg årsmötet Margareta Bengtsson, kulturchef i Båstad. Tack John! Lycka till Margareta!

Årsmötet beslöt att anslå 2 000 kr till Jan Lannér för en sammanfattning av examensarbetet om skogsutveckling till ett "Meddelande" och 2 000 kr till en utvärdering av röjningen på ön om länsstyrelsen inte bekostar en sådan.

I samband med mötet överlämnade Bertil Wulff, med hälsning från Birgitta och Atte Nyberg, ett fotoalbum med "HALLANDS VÄDERÖ" i guldtryck på pärmen. Albumet innehåller 20 fotografier tagna på ön av Albert Ekman, de flesta under perioden 1908-14. Att fotografierna är utomordentligt fina i skärpa och komposition behöver inte påpekas för den som känner till Albert Ekmans fotokonst. De flesta bilderna visar identifierbara miljöer med gamla träd, ofta i vinterskrud. Därmed är de värdefulla även som tidsdokument. Atte Nyberg är dotterson till Albert Ekman, vars levnad och fotokonst Bertil Wulff kort berättade om. Sällskapet framför sitt tack till givare och förmedlare. Det är med stor glädje jag konstaterar att vi under året tillförts fotografier tagna på ön av såväl Paulus Romare som Albert Ekman.

Exkursioner säsongen 1996/97

Årsmötesexkursionen leddes liksom septemberexkursionen förra året av Kill Persson från Halmstad. Dessa båda exkursioner refereras av John Henrysson i Meddelande 1997/60.

Septemberexkursion 1996

Septemberexkursionen lördagen den 7/9 handlade om biodlingen på ön. Hans Sahlin förestår den avelsstation, som Sveriges Biodlares Riksförbund driver på ön sedan 1963.

I det blåsig men soliga vädret lade den fullastade båten till i Kappelhamn. Vi samsades om utrymmet på däck med en grupp under ledning av marinekologen Arne Samuelsson och en grupp från Lunds Botaniska Förening under ledning av Mats Gustavsson och Johan Krook. Dessutom var åtskilliga björnbärsplockare med ombord.

Under rubriken Hallands Väderö - paradis för bidrottningar, berättade och förevisade Hans på ett ytterst sakkunnigt och humoristiskt sätt hur biförädling går till i teori och praktik. Under lunchpausen fick 20 personer sittplats på stolar och bikupor av brevlådemodell och t.o.m matbord i en solglänta. Frågor fortsatte då att hagla över Hans. I Meddelade 1997/60 skriver Hans om biodlingen på Väderön. Några bilder från exkursionen finns också med.

Efter Hans Sahlins föredrag och matpaus avslutades exkursionen kl 13. Några av oss anslöt sig därefter (enligt tidigare överenskommelse) till Lunds botaniker vid Oadammen och Hans passade på att visa sina bin även för dem. Sedan sista båten för dagen fört oss iland kl 17, förevisade Mats Gustavsson växter för några av oss under en vandring längs kusten söderut från hamnen. Som framgår av notiser har Mats inventerat Bjärehalvön för Skånes Flora.

Julexkursion 1996

Årets julexkursion var den åttonde tillsammans med Bjäre Naturskyddsförening. Den slog alla tidigare rekord i vackert väder. Det var kallt men stilla och isläggning var på gång. Upp mot 100 personer deltog. Theodora fick baxa sig fram genom nyis både i hamnen och vid väderöbryggan. Naturupplevelserna blev stora med lekfulla sälar på is och dansande örnar i luften. Bodil Kollberg och Sven Hernborg ansvarade för var sin förening assisterade av Johan Krook och Anders Ploman.

Påskexkursion 1997

Påskdagen inföll 1997 redan den 30 mars. Vädret var kallt och småblåsig, men regnet höll sig undan. Ett dussin personer dök upp och följde Bengt Paulsson och John Henrysson på en vandring med ornitologiska och geologiska inslag. Mellan 10.30 och 14.30 gick vi genom skogen till Skogvaktarbostället och Kungshamn och sedan västsidan mot fyren och tillbaka till Sandhamn. I år gjorde Bjäre Naturskyddsförening en geologisk exkursion tillsammans med naturskyddsföreningarna i Ängelholm och Laholm söndagen innan.

Bjäre Natur våren 1997

Bjäre Natur hade under våren 1997 en programserie om Hallands Väderö med anledning av det nya skötselplansförslaget. Sven Hernborg visade bilder och talade om öns natur och historia på Ängelholms stadsbibliotek den 18 mars på kvällen. Ett 60-tal personer var där. Den 23 mars anordnades en geologisk vandring på ön med Leif Carsrud som guide. Mer än 50 personer deltog. Håkan Vigerlöf refererar exkursionen i "Bjäre Natur" nr 1 1997 (s 15). Leif leder en ny geologisk exkursion på andra delar av ön i september i Sällskapetets regi. Den 27 april ledde Örjan Fritz och Sven Hernborg en exkursion på temat mossor och lavar. Örjan skriver om lavfloran på ön i nämnda skrift. Bäre Natur nr 1 med tema Väderön lämnas ut till Sällskapetets medlemmar som Meddelande 1997/61, därmed två meddelanden under 1997.

Ny skötselplan för Hallands Väderö

I februari 1995 avgav Sällskapet yttrande över "Förslag till ändrade bestämmelser för naturreservatet Hallands Väderö. Båstads kommun", daterat 1994-12-05, dels till Kyrkorådet i Torekov dels direkt till Länsstyrelsen. Förslaget var då inte genomarbetat och vi hade åtskilliga synpunkter.

En ny version daterad 1996-11-27 "Förslag till skötselplan samt utvidgning av och ändrade bestämmelser för naturreservatet Hallands Väderö. Båstads kommun" kom i början av december 1996. Remisstiden gick ut den 15 januari 1997. Sällskapet yttrande sig till Länsstyrelsen i Skåne län (fortfarande med adress i Kristianstad).

Ett utskott inom styrelsen arbetade med remissen i december. Den 4 januari 1997 träffades vi hos Sven och Anita Hernborg i Ängelholm och sammanställde våra synpunkter. Förutom Sven deltog John, Bengt, Bodil, Jan och Johan. Ingela Isaksson har granskat förslaget om marint reservat och lämnat synpunkter via Bengt. Kontakt med Egendomsnämnden i Lunds stift hölls av Anders Ploman. Vi samverkade med Bjäre Naturskyddsförening och Kyrkorådet i Torekov. Se även s 7 i Bjäre Natur = Meddelande nr 61/1997.

Sällskapets synpunkter i samband med förra remissomgången var i hög grad inarbetade i det nya förslaget. Denna gång framförde vi några principiella ståndpunkter och ett antal detaljmärkningar (små strykningar och tillägg för att få bort bl.a. sakfel). Vi är måna om att alla fakta blir korrekta eftersom de ingår i ett officiellt dokument, som sannolikt kommer att citeras i olika sammanhang och då ibland okritiskt. Representanter för Sällskapet har under arbetet med förslaget haft kontakt med planeförfattaren på Länsstyrelsen, Christer Persson.

Jan Lannérs rön kring skogens historiska utveckling på ön grundad på källor han funnit, kan ändra synen på bl.a. alkärrens uppkomst. Detta leder i sin tur till tänkbara alternativa modeller för skogens skötsel beroende på vilka mål man vill uppnå.

Det omfattande förslaget till skötselplanen ger ett gediget och sakligt intryck. Sexton olika skötsel områden beskrivs utförligt. Det är dock tänkbart att den slutliga planen kortas ner genom att beskrivande delar utgår.

Sommarens föredrag och exkursioner anknyter till skötselplanen. Det finns då möjlighet att diskutera planen med ledamöter i remissutskottet. Det går också att ringa till oss.

Att Hallands Väderö blir marint reservat uppmärksammas av Gurli Grönqvist, ledare för projektet Marina reservat vid Enheten för artskydd vid Naturvårdsverket. Hon skriver en artikel om detta i "Havsmiljön, Aktuell rapport om miljötillståndet i Kattegatt, Skagerrak och Öresund, mars 1997" "Havsmiljön" ges ut av Kontaktgrupp Hav, som består av nio forskningsinstitutioner, myndigheter och fristående organisationer längs västkusten, bl a tre länsstyrelser, SMHI, Fiskeriverket, Naturvårdsverket, Stiftelsen Västerhavet, Göteborgs universitets marina forskningscentrum och Kristinebergs marina forskningsstation.

Notiser från 1996/97

Ny styrelseledamot. Jan Lannér, nu bosatt i Lund, efterträdde vid årsmötet 1996 Lars Wiik i styrelsen Jan är landskapsarkitekt med rötter i Rammsjö och Sättaröd. Strandmalarna och Väderön är de främsta utflyktmålen under somrarna. Han är redan känd bland många medlemmar efter presentation vid årsmötet. Efter kommande årsmöte leder han vår exkursion.

Seminarium om skogsutvecklingen på ön. Torsdagen den 3 april presenterade Jan Lannér tillsammans med sin handledare Allan Gunnarsson sitt examensarbete om skogen på Väderön på SLU i Alnarp. Titelbladet till uppsatsen har följande text: "Hallands Väderö. Mulens, yxans och lövsnapparens landskap. Hur människan nyttjat och format skogen från 4200 f.Kr. till 1915. Ett examensarbete utfört vid Institutionen för Landskapsplanering".

Åtskilliga personer med kunskaper om och intresse för Väderön var inbjudna och många kom för att höra om och diskutera kring Jans slutsatser. Flertalet deltagare representerade olika myndigheter, institutioner och föreningar.

Opponenterna var professor Roland Gustavsson, som också sammanfattade vad som sagts på seminariet och FD Urban Emanuelsson, (som bytt arbetsplats från Boverket i Karlskorna till Centrum för biologisk mångfald i Uppsala). Urban betonade att det finns mer än en biologisk mångfald. Problemet är att välja mellan att lämna naturen åt sig själv och fortsatt kulturpåverkan. Per Sköld, ansvarig för skogen på ön under 1950-talet, rekommenderade vildsvin i skogen för markberedningens skull. Sven Hernborg talade för aktivt återskapande av "nya" gamla ekar. Nils Malmer framhöll enbuskarna som ett problem. Historikern Per Eliasson berömde Lannérs historiska källforskning.

Under kaffepaus kunde deltagarna studera skärmar med kartor och bilder från Väderön och diskutera informellt. Jan återkommer till dessa frågor i anslutning till vårt årsmöte den 2 augusti 1997. Tack Jan och SLU för ett gott initiativ.

Kulturlandskap och flora på Bjärehalvön heter en ny bok av Mats Gustafsson. Den är utgiven som bilaga till Svensk Botanisk Tidskrift vol 90:2. Boken redovisar en florainventering gjord 1989 till 1995. Mats rekommenderar också olika utflyktsmål för naturstudier och rekreation. Boken är på 305 sidor med 12 färgbilder, 62 foton och 66 utbredningskartor.

Nygamla bilder från ön. I fjolårets verksamhetsrapport berättade vi om att Sällskapet köpt kopior av ett antal fotografier, som biologiadjunkten Paulus Romare tagit på ön i början av seklet. Vid årsmötet 1996 fick vi som gåva ett album med bilder tagna av Albert Ekman (se redogörelsen från årsmötet).

Följande **forskningsprojekt om ön** pågår eller är nyligen slutförda: Öns vegetationstyper (Patrik Isendal). Marina reservatet (Ingela Isaksson). Vitfågelinventering (Per Andell). Fanerogamer (Johan Krook). Svampar (Sven-Åke Hansson m fl). Insekter (Peter Cederström). Skogsfåglar (Torsten Malmberg). Ulagapskärret (Nils Malmer) Holkprojektet, entita (Ekologen). Skogsutveckling (Jan Lannér).

Grönfläckig padda har med tillstånd utplanterats på ön (Oadammen) av Göran Andrén, som forskar på bl a dessa djur.

Länsmuséet har tryckt en karta över ön i A3-format gjord efter en färgetsning av konstnären Curt Bjernevi och grafiskt formgiven av Janne Jönsson. Den dekorativa kartan har informerande text på baksidan. Den delas ut på Väderömuséet.

Naturmorgon i P1 den 26 april sändes från Hallands Väderö. Jan Danielsson talade med Bodil Kollberg, Jan Lannér och Hans Sahlin om fåglar, biodling och skogsutveckling.

Väderöbåtarna AB har utökat sin flotta med en stor fiskebåt som heter Wittskar. Under våren låg hon en tid i Torekov för upprustning. Hon är större än rederiets andra båtar och ska gå i chartertrafik från Helsingborg, där hon ersätter Theodora.

Röjning på ön. I september (13/9 - 27/9) får vi tillfälle att utföra röjningsarbete på ön om kyrkorådet i Torekov ger sitt tillstånd.